AZ MNB VISSZAJELZÉSEI A KÖNYVVIZSGÁLÓK SZÁMÁRA BIZTOSÍTÁSFELÜGYELÉSI SZEMPONTBÓL

MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA PÉNZ- ÉS TŐKEPIACI TAGOZAT

2026. NOVEMBER 12.

TARTALOM

Irányadó főbb szabályok

Felügyeleti kapcsolattartás – szakmai konzultáció

Könyvvizsgálói kiegészítő jelentés

Könyvvizsgálói vezetői levél

Kihívások, aktualitások

Üzenetek

IRÁNYADÓ FŐBB SZABÁLYOK

IRÁNYADÓ FŐBB SZABÁLYOK – JOGSZABÁLY ÉS STANDARD

- A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (továbbiakban: Bit.) 71. § (5) bekezdése külön kiegészítő jelentés készítését írja elő a könyvvizsgáló számára.
- A külön kiegészítő jelentésnek a Bit. 71. § (4), (6) és (7) bekezdésében meghatározott területek vizsgálatára vonatkozó könyvvizsgálói megállapításokat kell tartalmaznia.
- A külön kiegészítő jelentés összeállításakor továbbá a 6100. témaszámú, a Könyvvizsgálói különjelentés összeállítása című magyar nemzeti standard (továbbiakban: Standard) előírásai szerint kell eljárniuk a könyvvizsgálóknak.

IRÁNYADÓ FŐBB SZABÁLYOK - EIOPA IRÁNYMUTATÁSOK

European Insurance and Occupational Pensions Authority

Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság* (EIOPA) *iránymutatásai

EIOPA-16/858 HU: „A biztosítókat felügyelő illetékes hatóságok és e társaságok jogszabályban előírt könyvvizsgálatát végző, jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgáló(k) és könyvvizsgáló cég(ek) közötti tényleges párbeszédre vonatkozó iránymutatások”

EIOPA-BoS-16/071 EN: „Guidelines on facilitating an effective dialogue between competent authorities supervising insurance undertakings and statutory auditor(s) and the audit firms(s) carrying out the statutory audit of those undertakings”

https://www.eiopa.europa.eu/publications/guidelines-facilitating-effective-dialogue-between-insurance-supervisors-and-statutory-auditors_en)

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

EIOPA iránymutatások a biztosításfelügyeletek számára a könyvvizsgálókkal történő hatékony párbeszéd kialakítására

- 1. iránymutatás - A párbeszédre vonatkozó megközelítés
- 2. iránymutatás - A kicserélendő információk jellege
- 3. iránymutatás - A párbeszéd formája
- 4. iránymutatás - A párbeszédben részt vevő felek képviselői
- 5. iránymutatás - A párbeszéd gyakorisága és időzítése
- 6. iránymutatás - Kollektív párbeszéd könyvvizsgálókkal és könyvvizsgáló társaságokkal

FELÜGYELETI KAPCSOLATTARTÁS

FELÜGYELETI KAPCSOLATTARTÁS – SZAKMAI KONZULTÁCIÓ

- Az EIOPA iránymutatások alapján az MNB biztosításfelügyeleti szakterülete rendszeres könyvvizsgálói konzultációkat szervez.
- 2024. novembertől az MNB és az érintett könyvvizsgálók között bilaterális találkozókra kerül sor.
- *Legutóbb 2026. októberben került sor a rendszeres könyvvizsgálói konzultációkra.*

Felügyeleti cél:

- Az EIOPA előírásainak való megfelelés
- A szakmai együttműködés erősítése
- A kockázatok áttekintése

I. Általános kérdéskörök

- A vezetői levelekben feltárt kockázatok kezelése és mérséklése tükrében a könyvvizsgálónak az adott biztosítóval való együttműködésének minősége.
- 2027. január 30-tól életbe lépő Szolvencia II jogszabályok felülvizsgálatához kapcsolódó új és módosuló jogszabályokra vonatkozó piaci felkészültség.
- A Szolvencia II fizetőképességről és a pénzügyi helyzetről szóló jelentés (SFCR) audit új elvárásaira vonatkozó könyvvizsgálói felkészülés.

2025. ÉVRE VONATKOZÓ KONZULTÁCIÓS KÉRDÉSKÖRÖK 2.

- A biztosítók Mesterséges Intelligencia használatára vonatkozó észrevételek, ezzel összefüggésben esetleges új könyvvizsgálati módszerek, kontrollok.
- Felmerülő olyan intézményi kockázatok, amelyeket biztosítási szektor szinten is kiemelésre érdemesnek tartanak, illetve szükségesnek látnak.

II. Intézményspecifikus kérdések

- Kérdések prudenciális felügyelési szempontok, pl. vállalatirányítási kockázatok és tényezők továbbá
- Biztosításmatematikai nézőpontok alapján

KÖNYVVIZSGÁLÓI KIEGÉSZÍTŐ JELENTÉS

KÖNYVVIZSGÁLÓI KIEGÉSZÍTŐ JELENTÉSEK 2025

- **A könyvvizsgálói kiegészítő jelentés**
  - A Bit. vonatkozó szabályai és a Standard előírásai alapján készül.

- **2025. üzleti évre vonatkozó kiegészítő jelentések értékelése alapján**
  - 23 Szolvencia II hatálya alá tartozó biztosító könyvvizsgálója küldött kiegészítő jelentést.
  - A kiegészítő jelentések határidőben megérkeztek az MNB-be.
  - Vélemény/Megállapítás
    - ❖ Kellő bizonyosságot tartalmazó vélemény: **59 db,**
    - ❖ Korlátozott bizonyosságot tartalmazó vélemény: **221 db,**
    - ❖ Leíró jellegű megállapítás: **513 db**.
    - ❖ A könyvvizsgálók összesen 793 véleményt / megállapítást fogalmaztak meg a könyvvizsgálói kiegészítő jelentésekben.

2025. üzleti évre vonatkozó kiegészítő jelentések értékelése alapján

- A kiegészítő jelentések megfeleltek a Standard szerinti elvárásoknak.
- Prudenciális felügyelési szempontok alapján a kiegészítő jelentések tartalma kellően részletes volt:
  - a meghatározott témakörökre kitértek és
  - átfogó áttekintést adtak az értékelt biztosító 2025. évi működéséről és főbb kockázatairól.

Összességében

A kiegészítő jelentések alapján <u>nem kerültek azonosításra</u> olyan lényeges, új kockázatok, amelyek a biztosítók jövőbeni biztonságos működését veszélyeztetnék, valamint prudenciális felügyeleti intézkedést indukáltak.

KÖNYVVIZSGÁLÓI VEZETŐI LEVÉL

KÖNYVVIZSGÁLÓI VEZETŐI LEVELEK ÉRTÉKELÉSE

A MNB a vezetői leveleket feldolgozza és értékeli

- Az MNB a könyvvizsgáló által megállapított kockázati besorolást, a hiányosság minősítését, az arra alapozott javaslat tartalmát,
- az előző években megállapított könyvvizsgálói javaslatok, kockázatok alakulását, a besorolások változását, a visszatérő hibákat, kockázatokat értékeli.
- A magas, kiemelt kockázatú megállapítások, valamint a visszatérő magas vagy nem (vagy nem megfelelően) kezelt kockázatok a
  - kockázatértékelés fókuszába kerülnek (nyomonkövetés, további kockázati monitoring);
  - soron következő vizsgálatban prioritásként kerülnek kezelésre.

A könyvvizsgálói vezetői levelek értékelése beépül az intézmények negyedéves kockázatértékelésébe és a helyszíni vizsgálatok előkészítése során is felhasználásra kerül.

2025 üzleti évre vonatkozóan:

- 5 könyvvizsgáló társaság
- 23 Szolvencia II hatálya alá tartozó biztosító könyvvizsgálata keretében 16 db könyvvizsgálói vezetői levelet bocsátott ki.
- Az informatikai kockázatok mérséklésére szóló felhívások szerepelnek döntő mértékben a vezetői levelekben, jellemzően közepes és alacsony kockázati besorolásokkal, azonban többször visszatérőek a hiányosságok, kockázatok.
- A könyvvizsgálók és a biztosítók vezetősége között a párbeszéd folyamatos a kockázatmérséklő intézkedések meghozatalát illetően.

Összességében

Külön prudenciális felügyeleti intézkedésre nem volt szükség a vezetői levelekben jelzett kockázatok alapján.

Néhány példa a vezetői levelek figyelemfelhívásaiból, jelzett kockázataiból:

- **Felhasználói jogosultságok kezelésének gyengesége:** felhasználói jogosultságok megvonása nem mindig történt meg időben. Jogosulatlan személyek hozzáférése adatok, információk illetéktelen módosításához vezethet.
- **Kárfizetés kontrolljának hiányossága:** egyes károk másik kompetens munkatárs/vezető általi jóváhagyását az IT-rendszer nem követelte meg, nem érvényesült a „4-szem elve” alapján az ellenőrzés.
- **Kártartalék-módszertan hiányai:** a károk ingadozásából adódó bizonytalanságot az alkalmazott módszertan nem kezeli megfelelően, korrekciójára tett javaslatot a könyvvizsgáló.
- **Belső eljárásrend felülvizsgálata:** a régóta függőben lévő kárbejelentésekkel kapcsolatos belső eljárásrend felülvizsgálata és a számviteli törvény rendelkezésével való összhang kialakítása.

Néhány példa a vezetői levelek figyelemfelhívásaiból, jelzett kockázataiból:

- **Elavult program helyett informatikai fejlesztés:** életbiztosítási portfólió tartalékait számító új program fejlesztését javasolta a könyvvizsgáló.
- **Belső kontroll-kockázat, működési kockázatok:** manuális könyvelési tételek feletti kötelező jóváhagyás hiánya.
- **Számviteli zárási folyamatok kockázata:** nem teljeskörű zárási feladatlista, nem tartalmazza minden esetben a végrehajtás és ellenőrzés tényleges megtörténtének dokumentálását.
- **Belső ellenőrzés dokumentálásának hiánya:** az MNB felé történő adatszolgáltatások belső ellenőrzése nem minden esetben dokumentált.

KIHÍVÁSOK, AKTUALITÁSOK

SZOLVENCIA II FELÜLVIZSGÁLAT IMPLEMENTÁCIÓ

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/2 irányelve közzétételével lezárult a Szolvencia II irányelv átfogó felülvizsgálata, melynek főbb tárgykörei:

- az intézkedések arányossága, figyelembe véve az érintett vállalkozások sokféleségét
- a felügyelet minősége
- hosszú távú garanciákra (LTG) vonatkozó intézkedések
- új makroprudenciális eszközök bevezetése
- fenntarthatósági kockázatok
- csoportszintű és határon átnyúló felügyelet
- jelentés- és közzététel
- a szavatolótőke-szükséglethez (SCR) kapcsolódó rendelkezések.

Az (EU) 2025/2 irányelv 2025. január 28-án lépett hatályba, rendelkezéseit azonban csak **2027. január 30-ától kell alkalmazni** – azaz Magyarországnak legkésőbb 2027. január 29-ig kell azokat nemzeti jogrendszerébe átültetnie.

SZOLVENCIA II FELÜLVIZSGÁLAT IMPLEMENTÁCIÓ

2015/35 felhatalmazáson alapuló, közvetlenül hatályos végrehajtási rendeletének felülvizsgálata, valamint számos szintén közvetlenül hatályos technikai standard és az EIOPA által kiadott iránymutatások felülvizsgálata, továbbá kiadása.

A Szolvencia II felülvizsgálatnak szintén részét képezte egy új, a biztosítók és viszontbiztosítók helyreállítási és szanálási keretrendszerét, valamint EU-szinten harmonizált biztosítási garanciarendszerek kialakítását célzó szabályozó eszközök esetleges bevezetése. E folyamat eredményeképp közzétételre került az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1 irányelve („IRRD”), mely 2025. január 28-án lépett hatályba, rendelkezéseit azonban csak 2027. január 30-ától kell alkalmazni – azaz Magyarországnak legkésőbb 2027. január 29-ig kell azokat nemzeti jogrendszerébe átültetnie.

Szolvencia II | MNB.hu

ÜZENETEK

ÜZENETEK

Tapasztalataink alapján a hazai biztosítói könyvvizsgálók:

- Kiemelkedő szakmai ismeretekkel, széleskörű nemzetközi tapasztalatokkal, módszertani és IT támogatással rendelkeznek
- A felügyeleti konzultációk során együttműködőek
- Releváns, előremutató kérdésekkel támogatják a szakmai eszmecserét

Továbbra is számítunk a konstruktív együttműködésre.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!